

Verdiepingsavond Nehemia & Ezra (1)

Cama Woerden, 23-9-2021

[N.B. de nummers tussen haakjes verwijzen naar de dia's in de PowerPoint]

Ezra en Nehemia vormden oorspronkelijk één boek, genaamd Ezra. Vanaf de 5e eeuw gescheiden, maar ze horen duidelijk bijeen. We concentreren ons vanavond op Nehemia, en ook de komende weken in de prediking, maar kunnen niet om Ezra heen. We komen hem ook tegen in Nehemia (8). (andersom niet)

Zie opbouw Tenach (2). Crisisliteratuur: Exodus, ballingschap. (3-5)

Deze boeken behoren tot de weinige na-exilische literatuur. (6) Mogelijk Kronieken-Nehemia één grote historie van schepping tot herbouw tempel (1 Kron. begint met Adam). [Haggai: wat maak je je druk om je eigen huis?!]

Zie hoe slot 2 Kron. gelijk is aan begin Ezra: 2 Kron. 36:22-23; Ezra 1:1-4. Twee opmerkingen:

- 1) Zo eindigt dus de Tenach: Ga naar Jeruzalem!
- 2) Let op vgl. Ex. het meekrijgen van zilver en goud.

Nehemia (Nechem-ja = JHWH troost) woont in het midden van de 5e eeuw v. Chr. in de burcht Susan (1:1), de hoofdstad van Elam in Z.O. Perzië (7). Daar staat het paleis van de koning der Perzen, aan wiens hof Nehemia opperschenker is, niet de minste 'job'. Het is bepaald méér dan alleen wijnschenken; het betreft de verantwoordelijkheid voor de volledige 'catering' van het paleis. En voorproeven!

Het is ver van Jeruzalem (8).

Het Perzische rijk is het middelste van de vijf achtereenvolgende grote wereldrijken: Assyrië, Babylonië, Perzië, de Grieken en de Romeinen. (9)

Na deze 70-jarige ballingschap 'wekte de Here de geest van Kores, de koning van Perzië, op', zoals het slot van 2 Kronieken zo mooi zegt (36:22-23), om het volk uit de ballingschap te doen terugkeren naar Jeruzalem. Dat was in 538 v. Chr. Nehemia werkte onder Artaxerxes I. (10)

Begrijpelijkwijze ging na 70 jaar niet iedereen onmiddellijk terug naar Jeruzalem. Er was grotendeels sprake van een nieuwe generatie, van wie velen in Babylonië waren geboren en opgegroeid en die weinig behoefte hadden terug te keren. Anderzijds was juist in deze periode de verbondenheid met het land, de tempel en de Tora verdiept. *En de synagoge ontstaan!*

De terugkeer van het volk verliep in fasen: (11-14)

538-516: eerste groep terugkeerden o.l.v. Zerubbabel; in deze periode treden de profeten Haggai en Zacharia op en de hogepriester Jozua. De tempel wordt

herbouwd.

458: de priester Ezra keert met een groep ballingen terug, met als hoofddoel het Tora-onderricht te herstellen

445: O.l.v. Nehemia worden de stadsmuren herbouwd en de stad opnieuw bevolkt

Chronologie Ezra-Nehemia (15-17)

Auteurs en bronnen: (18-20)

Ezra 1-6, zie m.n. 3:3, 4, 5, 10-13. H. 4 tegenstand, 4:24, 5:1-2, 6:14, 22!

Ezra 7-10, zie m.n. 7:10, vasten&verootmoediging, eindigt wat abrupt.

Nehemia heeft ons een heel intens persoonlijk verslag nagelaten; men spreekt wel van een - zeker voor die tijd zeer uniek - 'ego-document' in dagboekachtige vorm. Dat geeft ons niet alleen informatie over die periode van de geschiedenis, maar vooral ook gunt het ons een kijkje achter de schermen van het leven van een 'knecht (dienaar) van God' (1:6, vgl. Mozes en Job) die leeft uit en voor en door zijn geloof.

Wat maakt Nehemia tot zo'n bijzondere knecht van God en (bezielend) leider?

Ik som op in redelijk willekeurige volgorde: (21-22)

1. Nehemia was een *man van gebed*:

1:4-11, Nehemia's 'vanzelfsprekende' reactie op het horen van de nood (waar hij zich door liet raken; zijn vraag in vers 2 was dus een welgemeende vraag, een vraag uit het hart!) was rouwen, vasten en bidden (4). Let op dat gebed:

a. Het is een intens *smeekgebed*: 5, *Ach, Heer, (...) luister aandachtig*; 8, *Denk toch aan*; 11, *Ach, mijn Heer, luister toch aandachtig*. Hier wordt niet zomaar voor de vorm gebeden - 'baat het niet dan schaadt het niet' - maar in het besef dat alléén Hij echt kan helpen; het vasten voegt alleen maar toe aan die vastberadenheid.

b. Het is een *volhardend* gebed: 'dag en nacht' (6), van Kislew, nov.-dec. (1:1) tot Nisan, mrt.-apr. (2:1): dat is ruim drie maanden!

c. Het is een *betrokken* gebed, een 'wij-gebed'. Nehemia blijft zelf bepaald niet buiten schot: '...de zonden, die *wij* tegenover U hebben begaan; *ook ik en mijn familie, wij* hebben U veel kwaad gedaan.' (vers 6, maar ook 7).

d. Het is een *gerijpt* gebed. Hier treffen we een ervaren bidder, die wéét wat bidden is. En die God kent! Vgl. vers 5. Zie ook het prachtige gebed van de Levieten in hoofdstuk 9 (vs. 17, 31). ***Bidden doet ons God leren kennen en God kennen leert ons bidden.***

Door het hele boek heen komen we dit 'bidden als levenshouding' steeds weer tegen, als een levende illustratie van het 'bidt zonder ophouden' (1 Thes. 5:17):

2:4, 4:3, 5:19; 6:14; 13:14, 22b, 29, 31.

2. Nehemia had ontzag voor, vreesde God

Typerende uitdrukking: ‘machtige en ontzagwekkende God’: 1:5; 4:8 (grote en geduchte); 9:32 (grote, sterke en ontzagwekkende). Hij spreekt in 1:11 over ‘Gods naam willen eerbiedigen’ [NBG51: ‘een welgevallen hebben aan de vreze van uw naam’], roept op tot ontzag hebben voor onze God ‘bij alles wat u doet’ (5:9) en weigert een bepaald handelen ‘uit ontzag voor God’ (5:15b; ethiek dus als uitvloeisel!). Bij de aanstelling van mensen met een bepaalde verantwoordelijkheid lette hij met name op betrouwbaarheid en godvrezendheid: 7:2b; 13:13b.

3. Nehemia had hart voor zijn mensen

Dit komt eigenlijk al direct tot uiting in 1:2. Uit het vervolg blijkt inderdaad hoezeer deze vraag met ‘hart voor de zaak’ gesteld werd. ‘Holy heartache’ (heilig hartzeer): ‘God liet Nehemia voelen wat Hij voelde over Jeruzalem’.¹ Zie ook 2:10, ‘...dat er iemand gekomen was die het welzijn van de Isr wilde bevorderen [om het goede voor de Israëlieten te zoeken, NBG51]’.

4. Nehemia was evenwichtig

Eenzijds nam hij al bepaalde maatregelen met vooruitziende blik (2:8), anderzijds was hij ook geduldig en overrompelde de mensen niet: 2:11-16!

Hij zocht en ervoer Gods leiding (o.a. 2:8b; 7:5a), maar verbond dit wel met nuchter nadenken en tactisch handelen: 2:6 (dat was vast geen toeval!), 3:28 en 7:3b (‘ieder tegenover zijn huis!’), 4:3 en 11 (*ora et labora!*). Vgl. 1 Petrus 4:7: Pas als je nuchter bent, kun je bidden!!

5. Nehemia wist zijn mensen te motiveren en te bemoedigen (3:38)

- a. door zijn eigen voorbeeld van vertrouwen en inzet: 2:17-20; 3:38; 4:17; 5:10, 14-18
- b. door gelegenheden te scheppen van feesten en vreugde bedrijven: 8:13, 18-19; 12:27-43(!).
- d. door hun angsten en klachten serieus te nemen en om te buigen: 4:10-14 (let op het resultaat in vers 15!!); 5:1-11 (idem resultaat vers 12!).

6. Nehemia herstelde het geestelijk fundament

In hoofdstuk 8-10 wordt achtereenvolgens de lezing en uitlegging van de wet in ere hersteld (8), vindt schuldbelijdenis plaats over het tekort schieten hierin (9) en wordt een nieuwe geloofsbeslissing/toewijding gevraagd (10). Ook hoofdstuk 13 is geheel gewijd aan geestelijk herstel. Zie ook hier redelijk abrupte slot: 13:30-31. Voor 31 vgl. 5:19 en 6:14. God zal rechtspreken! Vgl. 1 Kor. 4:1-5, 16-17.

¹ Dan Southerland in *Transitioning, leading your church through change*.